

6/2019

Μάιος 2019

**Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΑΦΗΓΗΜΑΤΟΣ, ΤΟ ΑΛΛΟΘΙ ΤΗΣ
ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ**

του Κώστα Βενιζέλου

**ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

UNIVERSITY *of* NICOSIA

1993-2019 ΕΙΚΟΣΙΕΞΙ ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

6/2019
Μάιος 2019

**Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΑΦΗΓΗΜΑΤΟΣ, ΤΟ ΑΛΛΟΘΙ ΤΗΣ
ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ**

του Κώστα Βενιζέλου

Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΑΦΗΓΗΜΑΤΟΣ, ΤΟ ΑΛΛΟΘΙ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ
ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ

6/2019

Λευκωσία, Μάιος 2019

Copyright © Κυπριακό Κέντρο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων,
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Εκδόσεις: Κυπριακό Κέντρο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων,
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Κώστας Βενιζέλος

Ο Κώστας Βενιζέλος έχει σπουδάσει δημοσιογραφία στο Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου, στη Ρουμανία. Εργάστηκε ως αρχισυντάκτης στην κυπριακή εφημερίδα "Φιλελεύθερος". Σήμερα είναι αρθρογράφος στην ίδια εφημερίδα.

Διδάκτορας Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου του Βουκουρεστίου με θέμα Πολιτικοί και ΜΜΕ: Φόρμουλες επίδρασης στην κοινή γνώμη. Η περίπτωση της Κύπρου.

Στις δημοσιεύσεις του περιλαμβάνονται τα βιβλία:

- Κ. Βενιζέλος, "Αμερικανική Πολιτική στο Κυπριακό την περίοδο του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής Ιανουάριος 2011", Ιστορία Κυπριακής Δημοκρατίας, 1960-2010, τόμος 2, Λευκωσία, Φιλελεύθερος, 2011, σσ. 126-37.

- Κ. Βενιζέλος, "Οι αμερικανικές παρεμβάσεις στο Κυπριακό, 1964-1967", Ιστορία Κυπριακής Δημοκρατίας, 1960-2010, τόμος 1, Λευκωσία, Φιλελεύθερος, 2010, σσ. 207-17

- Κ. Βενιζέλος (σε συνεργασία με Μ. Ιγνατίου), Τα μυστικά αρχεία του Κίσιγκερ, η απόφαση για τη διχοτόμηση, Αθήνα, Λιβάνης, 2002.

- Κ. Βενιζέλος (σε συνεργασία με Μ. Ιγνατίου και Ν. Μελέτη), Σχέδιο Ανάν το μυστικό παζάρι οι 129 ημέρες που συγκλόνισαν τον ελληνισμό, Αθήνα, Λιβάνης, 2005.

- Κ. Βενιζέλος, "Ιστορική πορεία του Κυπριακού από το 1974 μέχρι σήμερα", Η Ιστορία των Ελλήνων (15ος τόμος της ιστορικής εγκυκλοπαίδειας Δομή), Αθήνα, 2006, σσ. 614-45.

- Κ. Βενιζέλος, "Διαχρονική στάση της Βρετανίας στο Κυπριακό", Κύπρος: γεωπολιτική ανάπτυξη τον 21ο αιώνα, Αθήνα, Monthly Review, 2009 σσ.73-6.

- Κ. Βενιζέλος, "Η βρετανική στάση στο κυπριακό", στο Προκλήσεις για Ελλάδα και Κύπρο στα θέματα της ασφάλειας, Αθήνα, Παπαζήσης, 2008 σσ. 207-14

- Κ. Βενιζέλος, "Ο τύπος σε περίοδο κρίσης", στο Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και εξωτερική πολιτική, Λευκωσία, ΙΕΠΕΜ, 2004, σσ. 117-19.

Έχει δώσει τις παρακάτω διαλέξεις:

- "Η Πολιτική και τα ΜΜΕ", Ευρωπαϊκό και Διεθνές Επικοινωνιακό Σύστημα, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, εαρινό εξάμηνο 2010, 12 Απριλίου 2010. Παρουσιάστηκαν οι σχέσεις των ΜΜΕ με την πολιτική, τους πολιτικούς και οι σχέσεις εξάρτησης και συγκρούσεις μεταξύ τους, με ιδιαίτερη έμφαση στην κυπριακή πραγματικότητα.

- "Η ιστορία του Κυπριακού, εξελίξεις και προοπτικές", Τρεις ομιλίες στο πλαίσιο των διαλέξεων του Υπουργείου Άμυνας και του Γενικού Επιτελείου Στρατού (Μάρτιος 2007, Νοέμβριος 2007 και Νοέμβριος 2009). Ανάλυση σε στρατιωτικούς και επιτελείς της Κυπριακής Δημοκρατίας για την πορεία των διαπραγματεύσεων για λύση του Κυπριακού και την πολιτική Ελλάδος, Κύπρου και Τουρκίας στην περιοχή.

- "Σχέσεις Πολιτικών και Δημοσιογράφων", Ανακοίνωση στο συνέδριο Τα ΜΜΕ σήμερα: καινούργιοι μύθοι ή καινούργια κάστρα δημοκρατίας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και ΙΜΜΕ, 19-20 Νοεμβρίου 2010. Εκτενής αναφορά στο διεθνές γίνεσθαι για την σχέση πολιτικών και δημοσιογράφων, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πραγματικό επίπεδο. Ειδική αναφορά έγινε στην κυπριακή πραγματικότητα με εκτενείς αναφορές σε σχετικά παραδείγματα.

- Πολιτική και ΜΜΕ: Φόρμουλες επίδρασης στην κοινή γνώμη, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Μάρτιος 2011.

Παρουσιάσεις σε Συνέδρια

-STRATEGIC FRAMING IN THE GREEK-CYPRIOT PRESIDENTIAL DEBATES OF 2013 AND IN THE FRAMING OF THE DEBATES IN SOCIAL MEDIA

REFERENCE: Samaras Ath. N. and Venizelos C. (2013) "Strategic Framing in the Greek-Cypriot Presidential Debates of 2013 and in the Framing of the Debates in Social Media" Paper presented at the ECREA Political Communication Section International Conference "New Trends in Political Communication" (Milano, Italy, 19-20 September).

-PRESUMED MEDIA INFLUENCE

& HOSTILE MEDIA PERCEPTION:
EXPLORING THE SUBJECTIVE
THEORIES

OF GREEK-CYPRIOT POLITICIANS & JOURNALISTS

Conference organized jointly by the Advanced Media Institute, the Open University (Cyprus), the Centre for the Study of Journalism, Culture and Community at Bournemouth University (UK), and the Laboratory of Research in New Economy and Development at University Hassan II Casablanca (Morocco), with the support of the Cyprus University of Technology in Limassol, Cyprus, at the premises of which the conference will be hosted, 1-3 September 2017.

Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΑΦΗΓΗΜΑΤΟΣ, ΤΟ ΑΛΛΟΘΙ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ

Εισαγωγή

Η ανάδειξη, μετά την εισβολή στην Κύπρο, ενός αφηγήματος για το Κυπριακό, που προωθήθηκε χαμηλόφωνα, ψιθυριστά, απέτυχε να αναδειχθεί διεθνώς, έχει αφαιρέσει από τα εργαλεία των διαχειριστών στην ελληνική πλευρά σημαντικές δυνατότητες για την επίτευξη μιας συμφωνίας, στη βάση των πραγματικών δεδομένων.

- Το Κυπριακό είναι πρόβλημα εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής. Αυτό αποτελεί ένα γεγονός, το οποίο αναγνωρίζεται και αναδεικνύεται μόνο εντός των γεωγραφικών ορίων του ελληνισμού.

Σε κανένα ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών, ακόμη και σε εκείνο που εκδόθηκε την 20^η Ιουλίου 1974, δεν γίνεται λόγος σε εισβολή. Το Ψήφισμα 353 της 20ής Ιουλίου 1974 του Συμβουλίου Ασφαλείας, ο ΟΗΕ κάνει εκκλήσεις για «άμεσο τερματισμό της ξένης στρατιωτικής επέμβασης στην Κυπριακή Δημοκρατία» και για «απομάκρυνση χωρίς καθυστέρηση από την Κυπριακή Δημοκρατία του ξένου στρατιωτικού προσωπικού που η παρουσία του δεν προβλέπεται από διεθνείς συμφωνίες».

Γι' αυτό και το Κυπριακό συνδέθηκε και μετά την εισβολή, με τις συζητήσεις που πραγματοποιούνταν τα προηγούμενα χρόνια - πριν από τα γεγονότα του 1974 - στα πλαίσια του διακοινοτικού διαλόγου. Το αφήγημα του θύματος της εισβολής δεν υποστηρίχθηκε πειστικά από το ίδιο, από την εν γένει συμπεριφορά του. Η απουσία της Τουρκίας από τη μεγάλη εικόνα, η συζήτηση επί ίσοις όροις με τους εκπροσώπους της στα κατεχόμενα, διαμόρφωσε και τη διεθνή εικόνα του Κυπριακού, ως ενός θέματος εσωτερικής διαφοράς και συνταγματικών ρυθμίσεων.

- Η αποτυχία του κυπριακού αφηγήματος είναι αποτέλεσμα αδυναμίας των εκάστοτε διαχειριστών να παρουσιάσουν και αντιμετωπίσουν το ζήτημα στις πραγματικές του διαστάσεις. Είναι αποτέλεσμα φοβικών συνδρόμων έναντι της Τουρκίας και προσαρμοστικότητας σε μια πεπατημένη πορεία που επέβαλλε το διεθνές πολιτικό σύστημα.

Όσο συνεχίζεται τούτο, το Κυπριακό θα κυριαρχείται από τη διαδικασία αλληπάλληλων διαπραγματεύσεων, που επικεντρώνονται στις πτυχές της διακυβέρνησης. Μια διαδικασία που χρησιμοποιείται ως άλλοθι από την Τουρκία για να εδραιώνει και να διαιωνίζει τα κατοχικά δεδομένα.

Η μη διεκδίκηση του αυτονόητου

Το πρόβλημα διαχρονικά, κι αυτό αφορά όλους τους πυλώνες του Ελληνισμού, είναι η αδυναμία προβολής και διασφάλισης του αυτονόητου. Αυτού, δηλαδή, που ισχύει για όλους τους λαούς και τις χώρες. Για την ιστορία αξίζει να αναφερθεί πως κατά τις ελλαδοτουρκικές συζητήσεις το 1959 για την ανεξαρτησία της Κύπρου, η Αθήνα μπροστά στην επιμονή της Άγκυρας να της παραχωρηθεί στρατιωτική βάση, υπό τουρκική κυριαρχία,

μόνη διασφάλιση, κατά τη γνώμη τους, εναντίον της Ενώσεως ή της επικρατήσεως του κομμουνισμού στην Κύπρο, προβλήθηκε το θέμα των εγγυήσεων.

Ο τελικός συμβιβασμός έγινε με την αποδοχή να μην παραχωρηθεί καμία βάση, αλλά: α) να υπογραφεί συνθήκη εγγυήσεως στην οποία να συμμετάσχει και η Αγγλία β) να συνομολογηθεί συνθήκη συμμαχίας μεταξύ Ελλάδος, Τουρκίας και Κύπρου, η οποία πρόβλεπε την παραμονή στρατιωτικών αποσπασμάτων από την Ελλάδα και την Τουρκία στην Κύπρο και τη δημιουργία ενός τριμερούς στρατηγείου το οποίο, θεωρητικά, δεν θα είχε καμία σύνδεση με την συνθήκη εγγυήσεως. (Άγγελος Σ. Βλάχος, Δέκα Χρόνια Κυπριακού, σελ. 240-241).

Δεκαπέντε χρόνια αργότερα, το 1974, μεταξύ πρώτης και δεύτερης φάσης της τουρκικής εισβολής της Τουρκίας στην Κύπρο, σημειώθηκε και το εξής πολιτικά παράδοξο και εθνικά ανορθόγραφο. Στο αρχείο Κωνσταντίνου Καραμανλή (Γεγονότα και Κείμενα, Όγδοος τόμος), καταγράφονται εκτενώς οι τριμερείς διαπραγματεύσεις Ελλάδος, Τουρκίας, Βρετανίας, μεταξύ 25-30 Ιουλίου 1974, στη Γενεύη.

Την 30^η Ιουλίου καταλήγουν σε ένα κείμενο όπου μεταξύ άλλων «οι υπουργοί εσημείωσαν την ύπαρξιν εν τη πράξει δυο αυτόνομων διοικήσεων εις την Κύπρο, δηλών ότι εκείνη της ελληνοκυπριακής κοινότητας και εκείνη της τουρκοκυπριακής κοινότητας». Προστίθεται, όμως, ότι «οι υπουργοί συνεφώνησαν να μελετήσουν κατά την προσεχή των συνάντηση τα ανακύπτοντα εκ της υπάρξεως των αυτόνομων διοικήσεων προβλήματα, χωρίς τούτο να προδικάζη τα μέλλοντα να εξαχθούν εκ της καταστάσεως ταύτης συμπεράσματα...».(σελ. 48).

Η συμφωνία αυτή των υπουργών Εξωτερικών Ελλάδος, Τουρκίας και Βρετανίας και ειδικότερα η αποδοχή από μέρους της Αθήνας της ύπαρξης δυο διοικήσεων, πριν ακόμη εκδηλωθεί η δεύτερη φάση της εισβολής, συνιστούσε εν πολλοίς την αναγνώριση των επικείμενων τότε αποτελεσμάτων των τουρκικών σχεδιασμών. Βαθμηδόν και μέσα από πολλές υποχωρήσεις στις διαπραγματεύσεις, με τουρκική επιμονή και ελληνική υποχωρητικότητα, αυτό συζητείται σήμερα.

Η Τουρκία από τα πρώτα στάδια της λειτουργίας της Κυπριακής Δημοκρατίας επιδίωκε την κατάργησή της, τη διάλυσή της. Τα σχέδια εφαρμόζονταν σταδιακά χρησιμοποιώντας ως όχημα εξυπηρέτησης των εθνικών της συμφερόντων και επιδιώξεων την τουρκοκυπριακή ηγεσία. Τα τουρκικά σχέδια διευκόλυναν και οι αδυναμίες των εκάστοτε διαχειριστών στη Λευκωσία αλλά και στην Αθήνα που ηγεσίες αποδείχθηκαν κατώτερες των περιστάσεων.

«Η τουρκική θέση περί θανάτου της Κυπριακής Δημοκρατίας θα αντιμετώπιζε πολύ μεγαλύτερη δυσκολία να υποστηριχθεί ότι επισυνέβηκε στο τέλος του 1963 (ή οποτεδήποτε πριν από την

«μονομερή ανακήρυξη ανεξαρτησίας» - 'UDI', της 15^{ης} Νοεμβρίου 1983), απ' όση αντιμετωπίζει μετά την 'UDI' και την εκ τούτης δημιουργία του αποσχιστικού μορφώματος της «ΤΔΒΚ». Ο λόγος είναι ότι η Τουρκική πλευρά ακολούθησε τη μέθοδο της αργής θανάτωσης της «κατάστασης πραγμάτων» ("*state of affairs*") του 1960, με την παράλληλη επιδίωξη κατασκευής ενός κρατικού μορφώματος το οποίο θα παρείχε ευρεία χωριστή εδαφική βάση στους τουρκόφωνους της Κύπρου (δηλαδή στην Τουρκοκυπριακή Κοινότητα και τις εκ Τουρκίας εποικιστικές ενισχύσεις της) και το οποίο, μέσω των νέων συνταγματικών ρυθμίσεων, θα περιήγαγε την Κύπρο υπό την επικυριαρχία της Τουρκίας, αποτελεσματικότερα από όσο οι Συνθήκες του 1960. Κατά την περίοδο αυτή, η τουρκική πλευρά επιχειρούσε το χωριστικό της εγχείρημα της (παράλυση του κράτους, απόσυρση από τους κρατικούς θεσμούς, δημιουργία παραλλήλων δομών στην Κύπρο, δημιουργία θυλάκων), διατεινόμενη ταυτόχρονα ότι επεδίωκε λύση ομοσπονδίας την οποία θα συνέθεταν οι ήδη λειτουργούσες δομές της ΚΔ και οι νέες (αντισυνταγματικές και διχοτομικές) δομές των Τουρκοκυπρίων (TK). Η ομοσπονδία θα ετίθετο υπό την ομπρέλα των Συνθηκών του 1960, προσαρμοζομένων αναλόγως. Η πολιτική όμως αυτή είχε μια σοβαρή εγγενή αδυναμία. Μια κανονική ομοσπονδία απαιτεί σαφή εδαφική βάση για τις ομόσπονδες μονάδες της. Οι εγκατεσπαρμένοι σε όλην την Κύπρο τουρκοκυπριακοί θύλακοι δεν παρείχαν τέτοια βάση. Γι' αυτό, δημιουργήθηκε βίαια με την εισβολή του 1974 και την επακόλουθη κατάληψη και κατοχή του βόρειου τμήματος της Κύπρου, όπου επεβλήθη εθνική κάθαρση συμπληρούμενη με εποικισμό, τόσο από Τούρκους όσο και από τους TK των ελευθέρων περιοχών, ώστε ο πληθυσμός εκάστης ομόσπονδης μονάδας της επιδιωκόμενης «ομοσπονδίας» να είναι εθνοτικά ομοιογενής, και αριθμητικά, με τον καιρό, συγκρίσιμος με εκείνον των ελευθέρων περιοχών». (Τάσος Τζιωνής, 14.12.2016, ιστοσελίδα «Απόψεις»-aporseis.com).

Η στάση της Τουρκίας έναντι της Κύπρου παραμένει διαχρονικά η ίδια: Οι επιδιώξεις ήταν σταθερές και τις προωθούσε αφήνοντας την ελληνική πλευρά στην Κύπρο να αναλώνεται στο λεγόμενο διακοινοτικό διάλογο. Σε ένα πεδίο που δεν έχει προβεί σε παραχωρήσεις σε αντίθεση με την ελληνοκυπριακή πλευρά που εγκλωβίστηκε σε μια διαδικασία υποχωρήσεων, με στόχο να πειστεί η Τουρκία να συνεργαστεί. Η Άγκυρα αντιλήφθηκε την τακτική της Λευκωσίας από την αρχή και κατάφερε να εξασφαλίσει σημαντικά οφέλη και πλεονεκτήματα στις συζητήσεις για την εσωτερική πτυχή του προβλήματος.

Ένα απόρρητο έγγραφο του τουρκικού υπουργείου Εξωτερικών (ΤΜΗΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΑΡΙΘ.332/Ι) ημερομηνίας 20 Ιανουαρίου 1984, με υπογραφή του Υφυπουργού Εξωτερικών, Ε. Γιαβουλάλη, αναφέρεται στην πολιτική της Τουρκίας μετά την ανακήρυξη της «Τουρκικής Δημοκρατίας της

Βόρειας Κύπρου». Το έγγραφο το οποίο στάλθηκε με απεσταλμένο προς όλες τις πρεσβείες της Τουρκίας, καθορίζει την πολιτική γραμμή της Άγκυρας:

«Κατά τις μεταγενέστερες διαπραγματεύσεις για την οριστική λύση του προβλήματος στο πλαίσιο μιας συμφωνίας για μια διζωνική ομοσπονδιακή λύση, δεν υπάρχουν δυνατότητες ούτε και κίνδυνοι που θα μπορούσαν να υποχρεώσουν την τουρκική πλευρά να υιοθετήσει δικαιώματα, αρμοδιότητες και εγγυήσεις μικρότερες από εκείνες που αναγνώρισε το Σύνταγμα του 1960, καθώς και αντίστοιχες συμφωνίες για ένα έδαφος που δεν θα είναι μικρότερο από 30%. Ωστόσο, μια τέτοια συμφωνία προϋποθέτει τη συγκατάθεση της Ελληνοκυπριακής και της Ελληνικής πλευράς για τις θέσεις αυτές αρχής. Στην πραγματικότητα, αυτό δεν θα σημαίνει την εγγύηση ενός κέρδους ή πλεονεκτημάτων για την Ελληνοκυπριακή και την ελληνική πλευρά, αλλά θα αποτελεί μάλλον την επιβεβαίωση της καταστάσεως που δημιουργήθηκε μετά την τουρκική στρατιωτική επέμβαση. Σε μια τέτοια λύση, η Ελληνοκυπριακή πλευρά θα στερηθεί από όλα τα δικαιώματα και όλες τις αρμοδιότητες όσον αφορά την Τουρκική ζώνη. Το πρόβλημα της επιστροφής μεγάλου αριθμού Ελληνοκυπρίων στην ζώνη αυτή δεν θα είναι πια δυνατή και οι Ελληνοκύπριοι θα είναι υποχρεωμένοι να συμμετάσχουν από κοινού με τους Τουρκοκυπρίους στη διαχείριση των εξωτερικών σχέσεων και στην Κυβέρνηση του Κράτους...». Στο ίδιο έγγραφο, σημειωνόταν πως κατά τις πρόσφατες διαβουλεύσεις με τους ιθύνοντες της Κυβερνήσεως Ρήγκαν (τον Υπουργό Άμυνας κ. Γουάϊνμπεργκερ, τη μόνιμη αντιπρόσωπο στον ΟΗΕ, κυρία Κιρκπάτρικ, τον Στρατηγό Ρότζερς, κλπ.) επιβεβαιώθηκε για μια ακόμη φορά ότι ο διαμελισμός της Νήσου σε δύο ζώνες στο πλαίσιο μιας ομοσπονδίας ή σε δύο ανεξάρτητα κράτη δεν συγκρούεται με τα συμφέροντα των Ηνωμένων Πολιτειών στην Κύπρο, οι οποίες δεν αντιτίθενται επίσης στον διαμελισμό της Κύπρου ανάμεσα στην Τουρκία και την Ελλάδα. Σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις τους, η Τουρκική στρατιωτική παρουσία είναι προτιμότερη από πλευράς γενικών συμφερόντων των Ηνωμένων Πολιτειών στην περιοχή αυτή και κυρίως σε περίπτωση στρατιωτικής σύρραξης με ανάμιξη της ΕΣΣΔ».

Τι μπορεί να γίνει

Το ζητούμενο δεν είναι μόνο οι διαπιστώσεις και η ανάλυση των δεδομένων, αλλά το τι μέλλει γενέσθαι. Τι μπορεί να γίνει, ώστε ο ελληνισμός να ξεφύγει από τον ασφυκτικό κλοιό της τουρκικής επιθετικότητας; Η εμμονή σε μια αδιέξοδη πορεία δεν προσφέρει προοπτικές επίτευξης βιώσιμης συμφωνίας στο Κυπριακό. Αντίθετα, όπως έχει αποδειχθεί διαχρονικά, η ακολουθούμενη πολιτική της προσαρμογής στα αποτελέσματα της εισβολής και της συνεχιζόμενης κατοχής, αποβαίνει καταστροφική για την ελληνική πλευρά. Είναι σαφές πως στην αναζήτηση νέας στρατηγικής πρέπει να αναδειχθούν τα πλεονεκτήματα που έχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Η στρατηγική και γεωπολιτική υπεραξία της Κύπρου, αποτελεί διαχρονικά ένα γεγονός που προκάλεσε τις πολλές κατακτήσεις του νησιού, αλλά και πολλές πολιτικές περιπλοκές. Η αξιοποίησή αυτού του εργαλείου δεν έγινε καθώς η άσκηση πολιτικής, η διαμόρφωση τακτικής στηρίχθηκε, κυρίως από το 1974 και εντεύθεν σε αμυνογενείς προσανατολισμούς.

Η γεωπολιτική διάσταση, έχει ενταχθεί, κυρίως μετά την τουρκική εισβολή του 1974, στη λογική της διαχείρισης του Κυπριακού προβλήματος. Όχι υπέρ των κυπριακών συμφερόντων αλλά των τουρκικών, των αμερικανικών, των βρετανικών, ενδεχομένως κι άλλων. Είναι προφανές πως οι συζητήσεις που διεξάγονται στο Κυπριακό, οι προτάσεις που υποβάλλονται από τρίτους, όπως και τα σχέδια λύσης, έχουν ως βασικό συστατικό, τη γεωπολιτική σημασία του νησιού. Από τη μορφή και το περιεχόμενο της λύσης, θα καθορισθεί εν πολλοίς και αυτός που θα έχει και το στρατηγικό έλεγχο του νησιού. Η ανατροπή αυτών των επιδιώξεων θα απομακρύνουν συνταγές θνησιγενών λύσεων του προβλήματος.

Είναι ίσως γι αυτό που έχει σημασία τόσο η μορφή και το περιεχόμενο της λύσης του Κυπριακού όσο και η εμπλοκή τρίτων για την εφαρμογή ή την εποπτεία της συμφωνίας.

Οι έρευνες για την εξόρυξη υδρογονανθράκων αναβαθμίζουν τη στρατηγική σημασία της Κύπρου. Η εμπλοκή μεγάλων εταιρειών υδρογονανθράκων στα τεμάχια της κυπριακής ΑΟΖ, επιβεβαιώνουν το ενδιαφέρον για την περιοχή αλλά και την αποφασιστικότητα τους να προχωρήσουν στην αξιοποίηση του φυσικού αερίου.

Το ζητούμενο είναι πώς θα προχωρήσουν όταν θα έλθει η ώρα της εξόρυξης και μεταφοράς των υδρογονανθράκων και ποιος θα είναι ο ρόλος της Άγκυρας, που επιμένει σε μερίδιο για τους Τουρκοκύπριους αλλά και στη δική της διαδρομή, με αγωγούς μέσω Τουρκίας. Εάν η αξιοποίηση του εργαλείου της στρατηγικής σημασίας της χώρας δεν γίνεται από την ίδια την Κύπρο, τότε είναι καταδικασμένη να στηρίζεται σε παραδοσιακές συντηρητικές επιλογές, που έχουν αποδειχθεί αδιέξοδες. Η συμφωνία στο Κυπριακό θα πρέπει να ευνοεί πρωτίστως τους πολίτες της χώρας και μόνο μέσω μιας τέτοιας συμφωνίας θα εξυπηρετείται και η δημιουργία συνθηκών ειρήνης στην περιοχή.

Η μεγάλη εικόνα είναι αυτό που παρακολουθούμε με τις τριμερείς συνεργασίες της Ελλάδος και της Κύπρου με χώρες της περιοχής. Με το Ισραήλ, την Αίγυπτο, τις υπό διαμόρφωση συνεργασίες, παρομοίου μοντέλου, με Λίβανο και Ιορδανία αλλά και την Ιταλία, τη Γαλλία, τις ΗΠΑ. Σε αυτό τον σχεδιασμό σε συνδυασμό με τα ενεργειακά θα πρέπει να ενταχθεί και το Κυπριακό και όχι να παραμένουν κολλημένοι στη μιζέρια των ηττημένων μυαλών του 1974. Άλλαξαν οι όροι και τα δεδομένα από τότε. Αυτό το γνωρίζουν προφανώς οι τρίτοι και το αξιοποιούν. Μένει να το αντιληφθούμε και εμείς και να αναδιαμορφώσουμε στρατηγικές. Θα πρέπει, επιτέλους, να αξιοποιούμε προς όφελος μας τα στρατηγικά μας

πλεονεκτήματα. Για να έχουν σημασία οι συμφωνίες και οι συνεργασίες με άλλες χώρες, θα πρέπει να «αγγίζουν» και το Κυπριακό. Όχι για να κερδίσουμε πόντους στις διαπραγματεύσεις, αλλά για να δοθεί μια δυναμική ως προς το περιεχόμενο μιας συμφωνίας.

- Μπορούμε να κάνουμε συμφωνίες και κοινούς στρατηγικούς σχεδιασμούς για την περιοχή, τριμερείς και τετραμερείς, και να αφήνουμε τους τρίτους να «ρουφούν» υδρογονάνθρακες και πλούτο;
- Μπορούμε να κάνουμε συμφωνίες και να τις ακυρώνουμε, συζητώντας έστω και δι' αντιπροσώπου με την Τουρκία ποιο ρόλο θα έχει ύστερα από μια συμφωνία;

Το Κυπριακό, όπως και ο κόσμος ολόκληρος, έχει αλλάξει. Συζητώντας με όρους της δεκαετίας του '70, ακυρώνονται οι προοπτικές στο πεδίο της ενέργειας, η εδραίωση της ευρωπαϊκής ιδιότητας, η στρατηγική μας υπεραξία. Τούτο είναι σε βάρος Ε/κ, Τ/κ, Αρμενίων και Μαρωνιτών, Λατίνων. Είναι, όμως, υπέρ της Τουρκίας.

Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συνεισφέρει στην πολιτική, οικονομική και στρατιωτική διεύρυνση της Ε.Ε. προς τη Μέση Ανατολή. Αποτέλεσε εναλλακτική δίοδος πρόσβασης στην περιοχή, προκαλώντας την αντίδραση της Άγκυρας, που είχε φροντίσει να δημιουργήσει προβλήματα με τις χώρες της γειτονιάς μας. Αυτό, εάν αξιοποιείτο σωστά και στο έπακρο από πλευράς του ελληνισμού, θα μείωνε τη στρατηγική σημασία της Τουρκίας.

- Υπενθυμίζεται ότι με το Σχέδιο Ανάν εξουδετερωνόταν πλήρως η δυνατότητα της Κύπρου να καταστεί εναλλακτικό σημείο πρόσβασης στην περιοχή κάτι που εξυπηρετούσε τα συμφέροντα της Τουρκίας.

Η λύση που προτάθηκε το 2004 με το σχέδιο Ανάν, εξυπηρετούσε βασικά τα στρατηγικά συμφέροντα και τους σχεδιασμούς της Άγκυρας και του Λονδίνου. Δια της μόνιμης παρουσίας τους στην Κύπρο, τους πρόσφερε σημαντικά οφέλη και πλεονεκτήματα. Τόσο πολιτικά, όσο και στρατιωτικά (παρουσία, έλεγχος, Βάσεις, χωρικά ύδατα, FIR). Το σχέδιο απορρίφθηκε ενώ στο μεταξύ η Κύπρος εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ένωση, μπορεί να αξιοποιήσει τη γεωγραφική θέση της Κύπρου (γέφυρα μεταξύ τριών ηπείρων, Ασία, Ευρώπη, Αφρική) και τη γεωπολιτική της σημασία. Υπό την προϋπόθεση, πάντα, ότι η λύση του Κυπριακού δεν θα καθιστά τη χώρα προτεκτοράτο καμίας τρίτης δύναμης και το κράτος δεν θα λειτουργεί με εξαρτήσεις, οι πολίτες δεν θα ζουν με μειωμένα δικαιώματα.

Είναι προφανές πως το αδιέξοδο και η μη-λύση δεν είναι λύση. Για να μπορέσουν οι διαπραγματεύσεις να προσανατολισθούν προς το στόχο της επίτευξης μιας συμφωνίας θα πρέπει να υπάρξει αναθεώρηση της ακολουθούμενης στρατηγικής. Έτοιμες νέες συνταγές δεν υπάρχουν κι οι παλιές είναι κακές.

Χρειάζονται, συνεπώς, πρωτοβουλίες παράλληλα με τις διαπραγματεύσεις (χωρίς διαχωριστικά χαρακτηριστικά) στο πλαίσιο μιας αναθεωρημένης στρατηγικής. Κι αυτό μπορεί να γίνει από την Αθήνα και τη Λευκωσία σε πανεθνικό επίπεδο. Με κοινό στόχο να βρεθεί διέξοδος και λύση. Η συμβίωση Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων έχει νόημα εάν δεν έχει εσωτερικούς φραγμούς και παρεμβατικά δικαιώματα. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να πεισθούν οι Τουρκοκύπριοι, να αναθεωρήσουν την σχέση τους με την Τουρκία, να απεξαρτηθούν απ' αυτήν και να επιλέξουν μέσω Κύπρου την ένταξη τους στην Ε.Ε. Οι Τουρκοκύπριοι είναι υποχρεωμένοι να επιλέξουν ή την Τουρκία και την απομόνωση τους ή, με τους Ελληνοκύπριους, να προχωρήσουν μαζί προς το κοινό μέλλον. Το διπλοπόρτι δεν αποτελεί επιλογή και δεν πρέπει να το επιτρέψουμε. Δηλαδή, και την Τουρκία και τα οφέλη από την Κυπριακή Δημοκρατία, και μέσω αυτής, και τα οφέλη από την Ε.Ε.

Η μορφή της λύσης που επιδιώκεται δεν θα αντέξει στο χρόνο. Η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία είναι ένα πλαίσιο το οποίο έχει χωριστικά χαρακτηριστικά και στοχεύει στην λειτουργία μιας νέας κατάστασης πραγμάτων, που θα αναδεικνύει το διαχωρισμό στη βάση της εθνικής προέλευσης. Είναι προφανές πως αυτό θα παράγει εθνικισμό και θα γεννά συγκρούσεις. Η ανατροπή αυτού του πλαισίου συζήτησης, το οποίο αποτελούσε έκπαιη επιδίωξη της Τουρκίας για έλεγχο της Κύπρου, μπορεί να γίνει όταν ως ελληνική πλευρά απαλλαχθούμε από φοβικά σύνδρομα και ταμπού ότι δεν μπορούμε να αλλάξουμε μια αδιέξοδη πορεία συζητήσεων, που κρατούν 45 συν χρόνια. Η διαμόρφωση μιας νέας στρατηγικής δεν είναι ένα εύκολο εγχείρημα, αλλά είναι επείγον να γίνει καθώς διαφορετικά δεν θα προλάβουμε να αποτρέψουμε τους τουρκικούς σχεδιασμούς (αναβάθμιση ενσωμάτωση, ταβάνοποίηση ή προσάρτηση).

Η νέα στρατηγική θα πρέπει να αξιοποιήσει τα εργαλεία πολιτικής που έχει αποκτήσει η Λευκωσία από το 1974 και εντεύθεν, εξισορροπώντας τη στρατιωτική ήττα: Πρώτο, τη διατήρηση του αναγνωρισμένου κράτους, της Κυπριακής Δημοκρατίας, παρά τις υπονομεύσεις από την Τουρκία καθώς κι άλλους διεθνείς παράγοντες. Δεύτερο, η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τρίτο, η ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην κυπριακή ΑΟΖ και η εμπλοκή διεθνών κολοσσών που δραστηριοποιούνται στα θέματα Ενέργειας.

Οι τρεις αυτοί βασικοί άξονες αποτελούν τα πλεονεκτήματα που απέκτησε η Κυπριακή Δημοκρατία και τα οποία παράγουν στρατηγική υπεραξία. Αυτούς θα πρέπει να αξιοποιήσουμε για να διαμορφωθεί μια νέα στρατηγική στο Κυπριακό. Αυτοί οι άξονες πρέπει απαραίτητως να καθορίσουν και το περιεχόμενο μιας συμφωνίας στο Κυπριακό. Η αδυναμία αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων αυτών οδηγεί σε μίζερες και αδιέξοδες πορείες. Τα πλεονεκτήματα μπορούν να αξιοποιηθούν για να προσδιορίσουν και το περιεχόμενο μιας συμφωνίας με τα αυτονόητα αυτά που ισχύουν σε όλα τα δημοκρατικά κράτη. «Βάσει λοιπόν ποιας ηθικής και βάσει ποιού δικαίου, ποιου δημοκρατικού δικαιώματος και ποιας λογικής μπορεί μια μειονότητα της τάξης του 18%, που ήταν διασκορπισμένη σε ολόκληρη την Κύπρο, να διεκδικεί την ανακήρυξή της δια πυρός και σιδήρου σε

ηγεμονική κοινότητα ενός νέου τουρκοκυπριακού κράτους, την ίδια στιγμή που η τουρκική άρχουσα τάξη αρνείται και αυτή την ύπαρξη πλέον των 15.000.000 Κούρδων, που αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού στη ΝΑ Μικρά Ασία; (Λουκάς Αξελός, Κύπρος η ανοικτή πληγή του Ελληνισμού, εκδόσεις Στοχαστής, σελίδα 94).

Βαθμηδόν η Άγκυρα κατάφερε να δημιουργήσει διεθνώς την εικόνα πως στα κατεχόμενα υπάρχει μια διοίκηση των Τουρκοκυπρίων, στην οποία λειτουργούν «θεσμοί». Όταν για παράδειγμα η Κυπριακή Δημοκρατία συζητά με τον κατοχικό ηγέτη άνοιγμα διόδων, την εγκατάσταση οδοφραγμάτων, που παραπέμπουν αυτές οι συζητήσεις;

Σημειώνεται συναφώς πως στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων έχουν ξεκινήσει συζητήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με το κατοχικό καθεστώς για την εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο, στις νομοθεσίες και τις εν γένει λειτουργίες του ψευδοκράτους. Παρά τις ενστάσεις που προβάλλονται κατά καιρούς από τη Λευκωσία, η δομή των συζητήσεων στα πλαίσια του δικοινοτικού διαλόγου, μεταξύ των δυο κοινοτήτων, οδηγούν τη μετεξέλιξη δυο οντοτήτων. Η ελληνική πλευρά στην Κύπρο κάνει λόγο για μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι Τούρκοι για μετεξέλιξη του ψευδοκράτους. Όμως, η Πενταμερής «Διάσκεψη για την Κύπρο», σε Γενεύη και Κραν Μοντάνα, άφησαν εκτός νυμφώνος την Κυπριακή Δημοκρατία όπως άλλωστε δείχνουν ακόμα και οι ανακοινώσεις των Ηνωμένων Εθνών που ήταν και οι οργανωτές της Διάσκεψης και οι παρέχοντες «καλές υπηρεσίες».

Για την Τουρκία, η Κυπριακή Δημοκρατία είναι «εκλιπούσα». Από το 1974 και εντεύθεν η τουρκική πλευρά εδραιώνει το δικό της αφήγημα. Με αυτό τον τρόπο κατάφερε να τεθεί εκτός της μεγάλης εικόνας και όλος ο κόσμος στρουθοκαμηλίζει ότι το πρόβλημα στην Κύπρο είναι μια εσωτερική διαμάχη μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων και ότι, όταν συμφωνήσουν μεταξύ τους, τότε το πρόβλημα θα λυθεί. Ο στρατηγικός στόχος της Τουρκίας είναι η παγίωση των κατοχικών δεδομένων και διά μιας συμφωνίας ο στρατηγικός έλεγχος ολόκληρης της Κύπρου και μέσω αυτής, της ευρύτερης Ανατολικής Μεσογείου. Αυτός ο σχεδιασμός μπορεί να ανατραπεί, φτάνει να προσπαθήσουμε. Η πεπατημένη, είναι η εύκολη οδός, καθώς δεν ταραίζει τα... νερά, ούτε και την γραμμή Αττίλα, ή την κατοχή, αλλά είναι αδιέξοδη. Υπάρχει η αντίληψη πως οτιδήποτε ταραίζει τα νερά οδηγεί στη διχοτόμηση. Στη διχοτόμηση οδηγεί η πεπατημένη. Ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδος Νίκος Κοτζιάς, που έχει βάλει στην ατζέντα του Κυπριακού την κατάργηση των εγγυήσεων και την αποχώρηση των στρατευμάτων, απαντώντας στους επικριτές του είχε πει τα εξής:

«Το να επιμένεις στην κατάργηση των εγγυήσεων και την πλήρη αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων κατοχής είναι εθνικισμός ενώ είναι σύγχρονος ευρωπαϊσμός η κατοχή από την Τουρκία ευρωπαϊκών εδαφών; Είπε πως κατηγορούν την πατριωτική αριστερά για εθνικισμό, αυτοί οι ίδιοι είναι φορείς

του εθνικισμού της άλλης πλευράς(ομιλία στη Θεσσαλονίκη, 23 Νοεμβρίου 2016).

Συμπεράσματα

Το Κυπριακό είναι περίπλοκο ζήτημα γιατί έχουν περιπλεχθεί οι συζητήσεις και τα διαφορετικά συμφέροντα. Εάν μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε διαφορετικά και εμπλεκόμενα συμφέροντα, εάν προτάξουμε τα αυτονόητα, τεθεί το Κυπριακό στις σωστές του διαστάσεις, τότε οι προοπτικές για την επίτευξη συμφωνίας, που θα είναι και βιώσιμη, λειτουργική, θα αντέξει στο χρόνο θα είναι μεγαλύτερες.

Για να μπορέσουμε να υλοποιήσουμε τους στόχους και τις επιδιώξεις μας θα πρέπει επειγόντως να διαμορφώσουμε αφήγημα. Ουσιαστικά να επαναδιατυπώσουμε το χαμένο αφήγημα, το οποίο δεν τόλμησε η Κυπριακή Δημοκρατία, ο ελληνισμός στην Κύπρο το 1974. Κοντολογίς, να προβληθεί το αυτονόητο, που συνδέεται με την αντιμετώπιση της συνεχιζόμενης κατοχής. Και η αντιμετώπιση της συνεχιζόμενης κατοχής δεν μπορεί να γίνει παρά με ανατροπή των κατοχικών δεδομένων και την απελευθέρωση. Αυτός είναι ο στόχος, που θα προωθηθεί μέσα από τη διαμόρφωση ενός αφηγήματος, που θα έχει βασικά χαρακτηριστικά και θα διασφαλίζει την υλοποίησή του.

Η πρώτη διάσταση είναι η ιστορική. Η επιβεβαίωση, δηλαδή, του αφηγήματος ότι το Κυπριακό είναι θέμα εισβολής, συνεχιζόμενης κατοχής και πως ο στόχος είναι η απελευθέρωση και όχι η νομιμοποίηση μέσα από μια συμφωνία των αποτελεσμάτων της παρανομίας. Η ενσωμάτωση των κατοχικών δεδομένων σε μια συμφωνία δεν αποτελεί μόνο στρέβλωση, αλλά και πολιτικός ανορθολογισμός. Δηλαδή, αποδοχή των αποτελεσμάτων της εισβολής και τετελεσμένων που επιχειρεί να επιβάλει η Τουρκία και να τα εδραιώσει διά των συνομιλιών.

Η δεύτερη διάσταση είναι η πολιτική και αφορά την ανατροπή της μέχρι σήμερα τακτικής, της πολιτικής της πεπατημένης, που ακολουθείται. Δεν είναι εύκολο εγχείρημα. Η ανατροπή μιας παγιωμένης αντίληψης, αν και λανθασμένης, η οποία έχει διαμορφώσει, διεθνώς, κοινή γνώμη. Περισσότερο ακούγονται υποδείξεις «να τα βρουν» οι δυο κοινότητες στις συνομιλίες, παρά να αποχωρήσει η Τουρκία από την Κύπρο για να αρθεί η παρανομία και η κατοχή.

Πώς προβάλλεται ένα αφήγημα για το Κυπριακό, τέσσερις και πλέον δεκαετίες μετά την εισβολή; Η απάντηση βρίσκεται στη θέση πως επιβάλλεται αλλαγή πλεύσης. Επιβάλλεται η υιοθέτηση νέας στρατηγικής στο Κυπριακό. Αυτή η νέα στρατηγική δεν μπορεί να διαμορφωθεί με σκόρπιες ιδέες που ακούγονται κατά καιρούς, χωρίς να υποστηρίζονται πολιτικά και πρωτίστως όταν απουσιάζουν τρόποι εφαρμογής. Σίγουρα, η νέα πολιτική δεν στηρίζεται στα υλικά της παλιάς. Το πρώτο που θα μπορεί να αναγνωριστεί η ανάγκη αλλαγής πολιτικής και πρακτικά να αρχίσει η

διαμόρφωσή της. Μιας πολιτικής, η οποία να συνάδει με το αφήγημα που διατυπώνει το αυτονόητο σε ό,τι αφορά το Κυπριακό. Ότι, δηλαδή, είναι θέμα εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής.

Ένα μοντέλο που μπορεί να λειτουργήσει είναι η συνεργασία στην κοινωνική βάση. Όταν αναγνωριστεί το αυτονόητο, ανατροπή κατοχικών δεδομένων, απελευθέρωση, απεξάρτηση από τρίτους, μια χώρα, τότε μπορούν να γίνουν τα επόμενα βήματα. Η μόνη διέξοδος είναι η κοινή πορεία. Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι να ασκούν πολιτική μαζί, σε ενιαία πολιτικά κόμματα, ή κοινές πολιτικές πλατφόρμες συνεργασίας, τα οποία θα στηρίζονται σε θέσεις και ιδεολογίες και όχι στην εθνική καταγωγή. Αυτό μπορεί να ξεπεράσει τις όποιες στρεβλώσεις υπάρχουν σε σχέση με τη λεγόμενη πολιτική ισότητα αλλά και τα ελλείμματα δημοκρατίας που θα δημιουργούνται ενόψει επιλογών για διαχωρισμό στη βάση της εθνικής προέλευσης και όχι της πολιτικής.

Πολλοί σημειώνουν με απλοϊκότητα πώς έχουν περάσει τέσσερις δεκαετίες, έχουν εδραιωθεί τα κατοχικά δεδομένα και πως δεν θα γίνει αποδεκτή- από Τουρκία και λεγόμενη διεθνή κοινότητα- οποιαδήποτε αλλαγή στην πεπατημένη. Εάν, όμως, δεν γίνει αλλαγή πλεύσης πώς θα λυθεί το Κυπριακό; Θα περιμένουμε ακόμη 45 χρόνια;

Για ανατροπή των κατοχικών δεδομένων χρειάζεται όραμα και σχεδιασμός. Το Κυπριακό θα πρέπει να επανέλθει στην πραγματική του διάσταση ως θέματος εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής και να διαμορφωθεί ένας σχεδιασμός, που θα ανατρέψει τη λογική του εθνικού διαχωρισμού. Η κοινωνία μπορεί να λειτουργήσει μαζί εάν οι διαφορές στηρίζονται πολιτικά, ιδεολογικά, ταξικά. Η παρούσα πορεία διαιωνίζει τον εθνικισμό και τον διαχωρισμό. Η νέα πορεία θα αναδεικνύει τις πολιτικές διαφορές, τις ιδεολογικές και θα διαμορφώνει κοινές πλατφόρμες συνεργασίας. Επαφές μεταξύ κομμάτων ένθεν κακείθεν της κατοχικής γραμμής υπάρχουν εδώ και χρόνια. Αυτές οι επαφές για να αποκτήσουν νόημα θα πρέπει να επικεντρωθούν στη δημιουργία κοινών πλατφόρμων και να μην αναλώνονται σε φιέστες και ανούσιες επαναπροσεγγιστικές συνάξεις, οι οποίες- εκ του αποτελέσματος- δεν απέδωσαν. Δεν είναι ομαλοποίηση με τα κατοχικά δεδομένα που θα πρέπει να γίνει, αλλά ανατροπή της συνεχιζόμενης κατοχής και αποκατάσταση της ενότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συνεπώς, να αναδειχθούν πολιτικές και ιδεολογικές συγκλίσεις αλλά και διαφορές. Συνασπισμοί κομμάτων, συνένωση κομμάτων εκεί που είναι εφικτό στη βάση της πολιτικο-ιδεολογικής ταύτισης, υποβαθμίζοντας τον εθνικό διαχωρισμό. Με αυτή την προσέγγιση, που υπάρχει σε όλα τα κανονικά κράτη, θα εξουδετερωθούν οι εθνικισμοί και οι διαχωρισμοί. Δεν θα υπάρχει λόγος παρερμηνειών για την λεγόμενη πολιτική ισότητα.

Η ακολουθούμενη πολιτική δεν απέδωσε. Είναι καιρός για νέες προσεγγίσεις. Για πρώτη φορά οι συγκυρίες και οι εξελίξεις στο ευρύτερο πολιτικό και γεωστρατηγικό περιβάλλον ευνοεί την αλλαγή πλεύσης. Η ακολουθούμενη πολιτική εδραιώνει τα κατοχικά δεδομένα και απομακρύνει την επίτευξη συμφωνίας. Πολλοί θεωρούν ρίσκο την αλλαγή πολιτικής, υποστηρίζοντας πως τα κατοχικά δεδομένα δεν μπορούν να ανατραπούν πως η όποια συμφωνία πρέπει να προσαρμοστεί σε αυτά. Παραπέμπουν στη στρατιωτική ήττα του 1974. Η στρατιωτική ήττα, ωστόσο, μπορεί να εξισορροπηθεί με τα σημαντικά πλεονεκτήματα που έχει αποκτήσει η Κυπριακή Δημοκρατία (ένταξη στην Ε.Ε., φυσικό αέριο, συμμαχίες στην περιοχή κλπ).

**ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

UNIVERSITY *of* NICOSIA

1993-2019 ΕΙΚΟΣΙΕΞΙ ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ